

# Ἡ ΜΙΚΡΑ ΚΟΜΗΣΣΑ<sup>1</sup>

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΟΚΤΑΒΙΟΥ ΦΕΓΙΕ

ΚΑΤΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΝ Ε. Δ. ΡΟΪΔΟΥ

Ἡ τοιαύτη μου εἰλικρινὴς μὲν, ἀλλ' οὐχὶ ἔσως ἀρκούντως σαφὴς ἀπολογία δὲν ἔτυχεν ἀπαντήσεως, καθότι κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὑπερβάντες τὰ ἐρείπια τῆς Μονῆς εὐρέθημεν αἰφνης ἐν μέσῳ τῆς ὀπισθοφυλακῆς τοῦ ἱππικοῦ. Ἡ ἐμφάνισις ἡμῶν διήγειρεν ὑπόκωφόν τι ψιθύρισμα μεταξύ τῶν κυνηγῶν, οἵτινες κυλλώσαντες τὴν κυρίαν Πάλμα, ἐσυγχάιροντο αὐτὴν γελῶντες διὰ τὸ κέρδος τοῦ στοιχήματός. Τὰ συγχαρητήρια ὁμῶς ταῦτα ἐδέχετο ἡ μικρὰ κόμησσα μετ' ἀδιαφορίας καὶ στενοχωρίας μάλιστα προφανοῦς, ὅπως δὲ ἀπαλλαγῇ αὐτῶν ἐμαστίγῳσε τὸν ἵππον καὶ εἰσώρμησεν εἰς τὸ δάσος.

Ὁ κ. Μαλουὲ μὲ ὑπεδέχθη μετὰ μείζονος ἔτι τῆς συνήθους αὐτῷ εὐπροσηγορίας, καίτοι δὲ οὐδόλως ὑπηνίχθη τὴν αἰτίαν τῆς ἀκουσίας μου μεταβάσεως εἰς τὴν κυνηγετικὴν ἐκείνην πανήγυριν, κατέβαλεν ἐν τούτοις πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως καταστήσῃ αὐτὴν κατὰ τὸ δυνατόν διασκεδαστικὴν. Μετ' οὐ πολὺ οἱ κύνες ἐξήγειραν γιγαντιαίαν ἔλαφον καὶ ἠκολούθησα αὐτοὺς μετὰ πολλῆς προθυμίας, ἐκτιμῶν κατ' ἀξίαν τὴν ἀνδροπρεπῆ ἐκείνην διασκέδασιν, καίτοι δὲ ἀρκεῖ αὕτη μόνη πρὸς πληρώσιν πάσης μου ἐπὶ τῆς γῆς ἐπιθυμίας.

Τὸ κυνήγιον ἀπέβη ἀτυχές· καθότι οἱ πρωτόσκυλοι ἔχασαν τὰ ἔγνη καὶ ἡ νίκη ἔκλινεν ὑπὲρ τῆς ἐλάφου. Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἡμῶν ἡ δειλὴ ἐσκιαγράφει ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ τὰς κορυφὰς τῶν δένδρων καὶ τῶν λόφων, μελαγχολικὸν σκότος ἡπλοῦτο ἐπὶ τοῦ δάσους καὶ ὑπόλευκος ἐπὶ τῶν λειμῶνων ὁμίχλη, ἀγλὺς δὲ πυκνοτέρα ἐπεκράτητο ἐπὶ τῶν ἐλιγμῶν τοῦ διατέμνοντος τὴν κοιλάδα βυακίου. Ἐνῶ ἐπεσκόπουν μετὰ συγκινήσεως τὴν σκηνογραφίαν ταύτην ἐνθυμίζουσάν μοι ἐποχὴν εὐτυχεστέραν, εἶδα αἰφνης πλησίον μου τὴν κυρίαν Πάλμα.

— Κλίνω νὰ πιστεύσω, μοὶ εἶπε, μετὰ τῆς συνήθους προπετείας, ὅτι μὲ περιφρονεῖτε διὰ τὴν ἀμάθειάν μου καὶ ἔλλειψιν πνεύματος πολὺ μᾶλλον ἢ διὰ τὴν ἀποδιδομένην εἰς τὴν διαγωγὴν μου ἐλαφρότητα. Προτιμᾶτε τὰ διανοητικὰ χαρίσματα τῶν ἡθικῶν. Δὲν ἔχω δίκαιον·

— Ὅχι, κυρία μου, δὲν ἔχετε δίκαιον, ἀπεκρίθη γελῶν. Πρὸ πάντων πρέπει νὰ λείψῃ ἡ λέξις περιφρόνησις, ἔπειτα οὐδόλως πιστεύω εἰς τὴν ἀμάθειάν σας καὶ ἔτι ὀλιγώτερον εἰς τὴν ἔλλειψιν πνεύματος. Τὴν ἀρετὴν θεωρῶ ὡς τὸ πολυτιμώτατον καὶ σπανιώτατον τῶν θείων δώρων, ἀλλὰ τεχνίτης ὢν οὐδόλως εἶναι παράδοξον ἂν ἀγαπῶ τοὺς ἐκτιμῶντας τὴν τέχνην καὶ δυναμένους νὰ ὁμιλήσωσι σπουδάζοντες περὶ τῶν πραγμάτων ἅτινα μ' ἐνδιαφέρουσι.

— Πρέπει λοιπὸν νὰ ἔχωσι καὶ αἱ γυναῖκες ἀκαταπαύστως εἰς τὸ στόμα τὰς ψυχικὰς ἐκστάσεις,

τὰς κυπαρίσσους καὶ τὴν Ἀφροδίτην τῆς Μήλου, ὅπως ἀποκτήσωσι τὴν ὑπόληψίν σας ὡς φιλόκαλοι καὶ σπουδαῖαι; Ἀλλ' ἔχετε δίκαιον· ἐγὼ οὐδέποτε συλλογιζομαι· νομίζω μάλιστα ὅτι μίαν μόνον στιγμὴν ἂν ἐσυλλογιζόμην ἢ κεφαλὴ μου ἤθελε σπάσει... Σεῖς δέ, τί ἐσκέπτεσθε μέσα εἰς τὸ κελλίον αὐτῆς τῆς γραίας Μονῆς;

— Ἐσυλλογιζόμην, κυρία μου, ἀπεκρίθη μετ' εὐθυμίας, ὅτι μεγάλῃ ἦτο ἡ κακία σας, ὅταν μ' ἐκυνηγῆσατε ὡς ἄγριον ζῶον, καὶ σᾶς κατηράσθην ἐξ ὅλης καρδίας.

— Καὶ εἴχετε δίκαιον. Ἀλλὰ τώρα μὲ καταρᾶσθε ἀκόμη;

— Τώρα ἐπιθυμῶ ὁλοφύχως νὰ μοὶ ἦτο δυνατόν νὰ πράξω ὅ τι δήποτε ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας σας.

— Καὶ ἐγὼ ἐπίσης, εἶπεν ἡ μικρὰ κόμησσα μετὰ πολλῆς ἀφελείας. Μετὰ τινὰς δὲ στιγμὰς σιωπῆς ἐπρόσθεσε: Ἄν ἤμην ἀνὴρ πιστεύω ὅτι ἤθελα γίνεαι ἐρμητής.

— Τοῦτο θὰ ἦτο μεγάλον κρίμα.

— Ἡ ιδέα μου αὕτη δὲν σᾶς ἐκπλήττει;

— Ὅχι, κυρία μου.

— Ὁμολογῆσατε ὅτι μὲ πιστεύετε τόσον ἰδιότροπον, ὥστε οὐδεμίαν τρέλλα ἤθελε σᾶς ἐκπλήξῃ ἐκ μέρους μου. Μὲ νομίζετε ἔσως ἱκανὴν καὶ νὰ σᾶς ἀγαπήσω.

— Διατί ὅχι; ἀπεκρίθη γελῶν. Αἱ διαθέσεις τῶν ἀνθρώπων μεταβάλλονται. Ἐγὼ σήμερον σᾶς ὑπεραγαπῶ. Μιμηθῆτε τὸ καλὸν τοῦτο παράδειγμα.

— Θὰ με δώσετε τοῦλάχιστον καιρὸν τινα νὰ σκεφθῶ, πρὶν ἀποφασίσω.

— Ὅχι· ὅμως πολὺν καιρὸν.

— Ὅσος χρειάζεται... ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ εἰμεθα φίλοι.

— Ἄν εἰμεθα φίλοι, δὲν ἔχω τίποτε περισσότερον νὰ ἐλπίσω, ἀπεκρίθη τείνων τὴν χεῖρα εἰς τὴν κόμησσαν μεθ' ὁλοφύχου εἰλικρινείας, ἀλλ' αὕτη ἐδέχθη τὴν χειραψίαν μετὰ τινος ἐπιφυλάξεως. Ἐπελθούσης ἐν τούτῳ τῆς νυκτός ἐτρέξαμεν ἐν σιωπῇ μέχρι τοῦ πύργου.

Καταβαίνων τοῦ κοιτῶνος κατὰ τὴν ὥραν τοῦ δείπνου ἀπῆντησα εἰς τὸν προθάλαμον τὴν κυρίαν Μαλουέ.— Λοιπὸν, μὲ εἶπε μεσιδιῶσα, ἐξετελέσατε τὴν συνταγὴν μου;

— Κατὰ γράμμα.

— Ὑπεκρίθητε ὅτι δέχεσθε τὸν ζυγόν;

— Μάλιστα, κυρία μου.

— Καλὰ ἐκάμετε. Τώρα θὰ ἡσυχάσῃ καὶ θὰ σᾶς ἀφήσῃ ἡσυχον.

— Τὸ εὐχομαι ἐξ ὅλης ψυχῆς.

Ἡ ἐσπέρα παρήλθεν ἄνευ ἄλλου τινὸς ἐπεισοδίου. Κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς ἀπέδωκα ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας εἰς τὴν κυρίαν Πάλμα μικρὰς τινὰς ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας δὲν μοὶ εἰζῆται πλέον, ἐκείνη δὲ ἀφῆκε δις ἢ τρίς τὸν χορὸν ὅπως συνδιαλεχθῇ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς μετ' ἐμοῦ μετὰ πολλῆς χάριτος καὶ εὐθυμίας, ὅτε δὲ ἀπεσύρθη τῆς αἰθούσης μὲ προέπεμψε μὲ βλέμμα φιλικώτατον μέχρι τῆς θύρας.

Ζητῶ ἤδη παρὰ σοῦ, φίλε Παῦλε, νὰ σταθμίσης ἀκριβῶς τὴν σημασίαν καὶ σπουδαιότητα τῶν ἀνωτέρω

καὶ νὰ μοὶ εἶπῃς ἂν ἔργον τῆς φαντασίας μου εἶναι αἱ διαστάσεις τὰς ὁποίας ἀπέδωκα εἰς σύνηθες κοσμικὸν ἐπεισόδιον, ἢ ἂν διαβλέπῃς εἰς αὐτὸ τὰ σπέρματα σοβαρωτέρας τινὸς περιπλοκῆς, ὅπως ἐν ταιαύτῃ περιπτώσει ἀναχωρήσω ἀμέσως, διαλύων τὸ πρὸς τοὺς φιλοξενούντάς με συμβόλαιον, δι' οὗ ὑπεχρεώθην νὰ μείνω ἐνταῦθα ἐπὶ δέκα ἀκόμη ἡμέρας.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι δὲν ἀγαπῶ τὴν κυρίαν Πάλλα καὶ οὔτε δύναμαι οὔτε θέλω νὰ τὴν ἀγαπήσω. Ἡ περὶ αὐτῆς γνώμη μου μετεβλήθη ἐξ ὀλοκλήρου καὶ τὴν θεωρῶ ἤδη ὡς καλὴν γυναῖκα, κῆπως ἐλαφροκέφαλον, διαγωγῆς δὲ ἂν οὐχὶ ἀμέμπτου, πολὺ τοῦλάχιστον τῆς ὑπολήψεως αὐτῆς καλλιτέρας καὶ πρὸ πάντων ἀγαθωτάτης καρδίας. Πρὸς τὴν κυρίαν ταύτην τρέφω ἤδη ἱκανὴν φιλίαν καὶ πατρικὸν οὕτως εἰπεῖν αἶσθημα, οὐδὲν ὁμως περισσότερον ἢ δυνάμενον νὰ ἐλαττώσῃ τὴν μεταξὺ ἡμῶν ἀπόστασιν. Ἡ ιδέα νὰ γείνω σύζυγός της μοὶ φαίνεται γελοία, ἤθελον δὲ θεωρήσει ὡς ἀσυνηθὲς ἔργον νὰ λάβω αὐτὴν ὡς ἐρωμένην, τόσον μᾶλλον καθ' ὅσον τὴν πιστεύω ὑπὸ τὸ κράτος φαντασιοπληξίας μᾶλλον ἢ αἰσθήματος σοβαρωτέρου, κλίνω δὲ καὶ νὰ συμμερισθῶ τὴν ιδέαν τῆς κυρίας Μαλουέ, καθ' ἣν ἡ μικρὰ κόμησσα οὐδὲν ἄλλο ἐπιθυμεῖ καταδιώκουσά με μετὰ τσαύτης ἐπιμονῆς παρὰ μόνον νὰ συμπεριλάβῃ καὶ ἐμὲ εἰς τὸ κομβολόγιόν της. Περαιτῶν τὴν μακρὰν ταύτην ἐπιστολὴν δὲν εἶναι ἴσως περιττὸν νὰ σ' ἐνθυμίσω ὅτι δὲν εἶμαι αὐτάρεσκος. Ἡ αὐταρέσκεια δὲν συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἐννοῇ τις ὅτι ἔτυχε ν' ἀρέσῃ εἰς γυναῖκα, ἀλλ' εἰς τὸ νὰ ἐπαίρεται διὰ τοιοῦτο εὐτύχημα, λησμονῶν πόσον σπανίως συμβαίνει τοῦτο εἰς τοὺς ἔχοντας ἀληθῆ ἀξίαν. Καλὴν νύκτα.

[Ἔπεται συνέχεια]

## ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΡΕΛΛΑ

Εἴμουν τρελλός, μὰ εἶχα γνώσῃ·  
Εἶχα τὴ γνώσῃ νὰ πιστεύω  
Πῶς μιὰ ψυχὴ ποῦ μοῦ εἶχε δώσει  
Τὴν ὁμορφιά της νὰ λατρεύω,  
Πῶς μ' ὅση ἀγάπῃ τὴ φιλοῦσα,  
Μέσα της ἐκρούε ἄλλαν τόσῃ.  
Εἴμουν τρελλός ποῦ τὸ θαυροῦσα,  
Εἴμουν τρελλός, μὰ εἶχα γνώσῃ.

Ἀχ, ἀπὸ τότες ποῦ ἡ καλὴ μου  
Τὰ λούλουδα παντοῦ μοιράζει,  
Ποῦ ἀνθοῦσαν μέσα στὴν αὐλή μου,  
Τὸ νοῦ μου ἀγάπῃ δὲν ταράζει.  
Φρονίμει'α, ἄκαρδῃ κοπέλλα,  
Καὶ σ' ἀψηφῶ, μὰ τὴν τιμὴ μου.  
Φρονίμει'α, μὰ τώρα ἡ τρέλλα  
Στ' ἀλήθεια λυώνει τὸ κορμὶ μου.

A.

## Ἡ ΖΩΗ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΝΑ ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟ

Ὅλοι τὸ ἔλεγον διὰ τὸν Θρασύδουλον ἦτο ὁ κόσμος. Νέος, εὐμορφος, κομψός, φαῖδρος, ἀμέριμνος. Πλούσιος δὲν ἦταν ἀλήθεια· ἀλλὰ εἶχε τὸ δῖπλωμά του, τὸν θεῖόν του καὶ μίαν θέσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν μὲ μέλλον, ἢ ὅποια τὸν ἔκαμνεν γαμβρὸν περιζήτητον. Τώρα τὰ εἶχε μὲ τὴν οἰκογένειαν Πολυχρόνη, ἢ ὅπως ἔλεγον μερικοὶ καὶ μερικαὶ ἀντίζηλοι, ἢ οἰκογένεια Πολυχρόνη τὰ εἶχε μὲ αὐτόν. Ὁ κ. Πολυχρόνης, Περικλῆς τὸ ὄνομα, ἦτο καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν παλαιός, ἔχων φήμην βιβλιοκαπῆλου καὶ μίαν κόρην δεκαεπτά ἔως δεκαοκτὼ ἐτῶν, μὲ ἀξιωματικὴν δεκαεξαετίδος, ἀρκετὰ εὐμορφῇ ὁμως, χαϊδευμένην καὶ μὲ καλὴν προίκα. Ἐνεκα τῆς κόρης αὐτῆς κυρίως—ἡ μήτηρ της ἦτο πλέον ἀρκετὰ προχωρημένη, παιδάριά δὲ ἀκόμη οἱ ἀδελφοὶ της, — ἡ οἰκία τοῦ καθηγητοῦ ἦτο ἀνοικτὴ, εὐθυμον καὶ θορυβῶδες κέντρον νέων καὶ νεανίδων, μετὰ τῶν γονέων των καὶ μή. Φέτος ὁ κυριεύων πλανήτης ἦτο ὁ Θρασύδουλος. Τὸν ἐγνώριζαν ὀλίγον καὶ πρὶν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου ἡ γειτνίασις τοὺς ἔκαμε νὰ συσφίξωσι τοὺς φιλικοὺς δεσμοὺς. Μερικοὶ ἠθέλησαν νὰ εἴπουν ὅτι καὶ ἡ γειτνίασις ὠφείλετο εἰς τὰ θερμὰ βλέμματα τῆς Ἀλεξάνδρας—αὐτὸ ἦτο τὸ ὄνομα τῆς Ἀδὸς Πολυχρόνης—ἀλλ' ὅπως παρετήρησε καὶ μία κυρία εὐφυῆς καὶ ἀποστρεφόμενη, πράγμα σπάνιον! τὴν κακολογίαν, αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν γίνονται στὰς Ἀθήνας...

Ὅπως δὲ ποτε ἐπέρασαν ἓνα χειμῶνα χαριτωμένον. Γεύματα, βεγκιέρες, χοροὺς, après-midi, ἐκδρομαί, εἰς ὅλα μαζί ὁ Θρασύδουλος καὶ ἡ Ἀλεξάνδρα. Εἰς τὸν περιπάτον, κάθε ἀπόγευμα σχεδόν, ἔβλεπε τις ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὥς ἐπιτοπολὺ μεγάλου των ὀμίλου, τὸ ἄσπρο γουνωτὸ ἐπανωφοράκι τῆς Ἀλεξάνδρας, πλησίον, ἀμεταθέτως πλησίον τοῦ βαθυκυάνου ἐπανωφορίου τοῦ Θρασύδουλου. Καὶ τὸ βράδυ στὸ σπῆτι πάλι μαζί, καὶ αὐριον πάλιν μαζί, καὶ τὴν ἄλλην μαζί, αἰωνίως μαζί. Εἶχεν ἀναπτυχθῇ μεταξὺ των, χωρὶς ποτε νὰ το ἐκφρασθῶσιν, ἡ αἰσθηματικὴ ἐκείνη σχέσις, ἡ εὐχολος, ἡ ἄνευ βάθους, τὴν ὁποίαν κοινῶς ὀνομάζουν ἔρωτα, ἀλλ' ἡ ὁποία δὲν εἶνε παρὰ κλίσια ἀμοιβαία ἀπλή, τόσον ὀμοιόμορφα πρὸς τὸν ἀληθῆ ἔρωτα, ὅσον καὶ ὁ ἀστήρ πρὸς τὸ Ἰνδαλμά του, τὸ σχηματιζόμενον ἐντὸς τελευταίας βορβορώδους. Ὁ πατήρ, ἀπονήρευτος εἰς ὅ, τι δὲν εἶχε σχέσιν μὲ τὰ διδακτικὰ βιβλία, τίποτε ἀνάρμστον δὲν διέβλεπε εἰς τὰς σχέσεις τῶν δύο νέων. Ἡ κυρία Πολυχρόνη ἐννοεῖ περισσότερα· ἀλλ' οὐδέποτε μήτηρ, καὶ μάλιστα ἀθηναία, ἡμπούδισε τὴν κόρην της νὰ ἔχῃ σχέσεις μὲ νέον τὸν ὅποιον ἐκαλόθελεν ὡς γαμβρὸν.

Οὕτω διεσκέδασαν λαμπρὰ τὴν Ἀπόκριων. Ἐδωκαν χοροὺς, ἐδέχθησαν μασκαράδας, ἐμασκαρεύθησαν αὐτοί, μία μεγάλη κομπανία, καὶ ἐγύρισαν τὰ σαλόνια δὲν ἄφησαν ἀπόγευμα, δὲν ἄφησαν βράδυ. Ἡ σαρακοστή τοὺς εὔρε ἐξηγνητῆμένους, κατακόπους, ἐλαεινούς. Τὰ κούλουμα εἰς τὸ Φάληρον ἦτο ἡ τελευταία των διασκέδαις, ψυχρὰ διασκέδαις ὁμως, ἀληθινὸν ξεθύμασμα. Ὁ Θρασύδουλος ἔκαμνεν ὕστερα πέντ' ἑξ ἡμέρας νὰ ὑπάγῃ εἰς τοῦ κ. Πολυχρόνη. Μόνον τὴν Παρασκευὴν συνηγνέθη μετὰ τῆς ἀγαπητῆς του εἰς τὴν γειτονικὴν των ἐκκλησίαν, εἰς τὸν Ἅγιον Κωνσταντῖνον, ὅπου, βέβαιος διὰ τὴν καλὴν συνάντησιν, μετέβη καὶ ὁ Θρασύδουλος νάκούσῃ τοὺς πρώτους χαίρετισμούς. Ἡ ἐκκλησία ἦτο γεμάτη ἀπὸ γυναικας· ἂν-